

336.1 (С2) Г. Л. САХНОВСЬКИЙ

336.1 (С2)

С 22

к+с 22

**ПРО ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ
УКРАЇНСЬКОЇ РАДЯНСЬКОЇ
СОЦІАЛІСТИЧНОЇ РЕСПУБЛІКИ
НА 1944 РІК**

**ДОПОВІДЬ НАРОДНОГО КОМІСАРА ФІНАНСІВ УРСР
НА VI СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УРСР
2 БЕРЕЗНЯ 1944 РОКУ.**

**УКРАЇНСЬКЕ ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО
КИЇВ 1944 ХАРКІВ**

Державна історична
БІБЛІОТЕКА УРСР

ЗВІР

- 2015 -

Товариші депутати!

Скоро вже три роки, як народи нашої Батьківщини ведуть непримиренну боротьбу з лютим і ненависним ворогом людства — німецьким фашизмом, захищаючи свою честь, свободу і незалежність.

Україна одною з перших прийняла на себе удари воєної машини Гітлера. Тяжкі випробування випали на долю українського народу, який піднявся на смертельний бій з ворогом. Але в найчорніші дні окупації наш народ не втрачав віри в перемогу, лишався вірним прапорові Радянської влади, прапорові великої дружби народів, прапорові партії Леніна—Сталіна.

Наш народ знав і вірив, що великий російський народ не залишить його уярмленим у тяжкій німецькій неволі. Наш народ знав, серцем чув, що прийде Червона Армія, прийде і принесе волю. Це надавало йому сил у боротьбі з окупантами. Це гартувало його волю.

Українська земля, яку гітлерівські мерзотники вважали завойованою, горіла вогнем ненависті і помсти, палила ворога.

Кращі сини України в лавах Червоної Армії і партизанських загонах вкрили себе невмирущою славою.

Минулий 1943 рік — переламний рік у Вітчизняній війні — приніс нашій Батьківщині величезні перемоги над фашистськими мерзотниками. В 1943 році почалося визволення України спід ярма німецьких окупантів.

Після визволення Донбаса, Харкова, всієї Лівобережної України, напередодні 26-х роковин Великої Жовтневої революції, було піднесено червоний прапор на сивих кручах Дніпра, над столицею Радянської України — Києвом.

Зазнаючи тяжких втрат, німецька грабіжницька армія, під ударами Червоної Армії, керованої Верховним Головнокомандуючим Маршалом Радянського Союзу товаришем Сталіним, відкочується все далі і далі на захід.

За три місяці зимової кампанії наші доблесні війська здобули величезні перемоги на Правобережній Україні, завершили визволення Київської, Дніпропетровської, Запорізької областей, визволили всю Житомирську, майже повністю Ровенську і Кіровоградську області, ряд районів Вінницької, Миколаївської, Кам'янець-Подільської і Волинської областей. Рішучими діями Червоної Армії ліквідовані спроби німецького контрнаступу в районах Житомира, Кривого Рога і Умані. Радянські війська влаштували німцям новий Сталінград в районі Корсунь-Шевченківський, оточивши і знищивши тут 10 німецьких дивізій. Корсунь вдруге в історії України став полем великої битви, що прославила нашу зброю.

Історично-великий час переживає Україна. На визволених землях відновлюється життя. Скоро вся Україна, вся радянська священна земля буде визволена від фашистської погані.

Скоро весь український народ знову заживе вільним радісним життям в сім'ї братніх народів великого Радянського Союзу.

Трудящі визволених українських земель згуртовують свої сили, щоб допомогти Червоній Армії. Відроджується Донбас, донецьке вугілля вже надходить до фабрик і заводів, забезпечує транспорт; з донецької сталі вже виробляються снаряди. Відбудовуються фабрики і заводи, оживає колгоспне село.

Ця відбудовча робота провадиться при повсякденній підтримці і допомозі Союзного Уряду, голови його — великого Сталіна і народів багатонаціонального Радянського Союзу, згуртованого навколо великої, непереможної партії Леніна — Сталіна.

Німецькі варвари погнали багато радянських людей на каторгу. Вони зруйнували багато міст і сіл, затопили водою шахти, вивезли промислове обладнання, знищили велику кількість шкіл, театрів, інститутів.

Фашистські загарбники дадуть повністю відповідь за всі свої злочинства, вчинені на нашій священній землі, за руїни, залишені ними в колись квітучих містах і селах України.

Український народ до кінця виконає свій обов'язок перед батьківщиною, нічого не пошкодує, щоб допомогти Червоній Армії в її героїчній боротьбі проти гітлерівських загарбників і наблизити час остаточної перемоги.

Державний бюджет на 1944 рік, поданий Радою Народних Комісарів Української РСР на ваше затвердження, від

бражає ці патріотичні прагнення нашого народу і закладає основи відбудовчої роботи у всіх галузях народного господарства республіки.

ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНСЬКОЇ РСР ЗА 1940, 1941 і 1942 РОКИ

Перше, ніж доповісти про державний бюджет на 1944 рік, я повинен подати звітні дані про виконання державного бюджету Української Радянської Соціалістичної Республіки за 1940, 1941 і 1942 роки.

Державний бюджет на 1940 рік було виконано по прибутках в сумі 8 мільярдів 359 мільонів 426 тисяч карбованців і по видатках в сумі 7 мільярдів 882 мільйони 962 тисячі карбованців.

Піднесення промисловості і колгоспного сільського господарства, невинне зростання народного доходу дали можливість здійснити велику програму культурного і господарського будівництва. Радянська Україна впевнено йшла шляхом розквіту.

Понад 5 мільярдів 464 мільйони карбованців у 1940 році було спрямовано на задоволення соціально-культурних потреб населення. В 1940 році на Україні було 6 університетів і 156 інститутів, в яких навчалося 124 тисячі студентів, 668 технікумів і інших спеціальних середніх учбових закладів, в яких навчалося 158 тисяч учнів; 29.314 шкіл забезпечували загальне навчання 6 мільонів 54 тисяч учнів; 2.203 лікарні на 125.322 ліжка подавали безплатно медичну допомогу в містах і селах; 2.830 ясел забезпечували доглядом і фізичним вихованням 129 тисяч дітей; численна кількість наукових інститутів досліджувала і вивчала проблеми з різних галузей науки.

Значні суми — 1 мільярд 237 мільонів крб. — виділялися на різні галузі народного господарства і забезпечували дальший розвиток промисловості, житлово-комунального і сільського господарства.

По державному бюджету на 1941 рік асигнування на народне господарство і соціально-культурні установи і заходи зросли проти попереднього року на 625 мільонів карбованців. Однак, державний бюджет на 1941 рік, затверджений Верховною Радою Української РСР, не був повністю здійснений з причин віроломного нападу німецько-фашистських мерзотників.

В зв'язку з війною уряд евакуював у тил велику кількість підприємств, багато наукових і дослідних установ,

вищі учбові заклади та інші соціально-культурні установи.

При допомозі уряду Союзу РСР і братерській допомозі урядів союзних республік українські робітники швидко перебазували заводи та фабрики і включили їх продукцію в арсенал збройних сил Радянського Союзу; українська інтелігенція продовжувала на нових місцях свою наукову, культурно-освітню роботу, зміцнюючи оборонну могутність Радянської Батьківщини.

Державний бюджет Української республіки повністю і своєчасно фінансував потреби евакуйованих установ і організацій. Державний бюджет за 1941 рік по прибутках виконано в сумі 3 мільярди 599 мільонів 806 тисяч крб. і по видатках в сумі 3 мільярди 486 мільонів 383 тисячі крб.

По державному бюджету 1942 року були відображені прибутки і видатки по територіях Ворошиловградської і Харківської областей.

Державний бюджет 1942 року за звітними даними становив 484 мільйони 441 тисячу крб. по прибутках і 432 мільйони 435 тисяч крб. по видатках.

Як і в попередньому році, по державному бюджету фінансувались установи і організації, що були після евакуації розташовані в інших республіках.

Успішний наступ Червоної Армії, в наслідок якого протягом другого півріччя 1943 року була визволена від німецької окупації значна територія України, дав нашому народу можливість розгорнути роботу над відбудованням господарства і соціально-культурних установ, зруйнованих окупантами. Перед урядом Української РСР і народом постали завдання — відбудувати на визволеній території фабрики і заводи, торговельні підприємства, школи і лікарні. Ця відбудовча робота успішно продовжується, поширюється щодо масштабів і охоплює дедалі нові й нові райони. Зріс державний бюджет. За попередніми даними державний бюджет Української РСР 1943 року виконано в сумі 650 мільонів карбованців.

ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНСЬКОЇ РСР НА 1944 РІК

Товариші депутати!

Державний бюджет на 1944 рік, поданий Радою Народних Комісарів Української РСР на ваш розгляд та затвердження, передбачає асигнування на відбудову народного господарства і соціально-культурних установ, зруйнованих

німецькими загарбниками та їх угорськими й румунськими підсобниками.

Виходячи з завдань, поставлених тут Микитою Сергійовичем Хрущовим, державний бюджет Української РСР на 1944 рік по прибутках і видатках визначено в сумі 3 мільярди 702 мільйони 950 тисяч карбованців.

Відбудова народного господарства України вимагає великих вкладень. Союзний Уряд подає величезну допомогу Українській РСР і виділяє з союзного бюджету один мільярд 19 мільйонів карбованців дотації, а також збільшує розмір відрахувань від податку з обороту з 15 до 50 процентів.

Державний бюджет на 1944 рік включає прибутки і видатки по територіях Ворошиловградської, Харківської, Сталінської, Полтавської, Сумської, Чернігівської, Дніпропетровської і Запорізької областей, а також прибутки і деякі видатки по м. Києву і Київській області.

По інших областях України прибутки і видатки обчислюються і будуть прийняті окремо.

Фінансування народного господарства

Асигнування на фінансування народного господарства по державному бюджету визначено в сумі 1 мільярд 70 мільйонів 172 тисячі карбованців.

Відповідно до завдань народногосподарського плану, асигнування з бюджету по окремих галузях народного господарства розподіляються так:

	(в млн. крб.)
Всього на народне господарство	1070,2
В тому числі:	
а) промисловість	282,1
б) сільське господарство	269,3
в) торгівля	41,8
г) комунальне і житлове господарство	216,5
д) житлово-цивільне будівництво	190,0
е) шляхове господарство	40,0

Асигнування великих коштів, передбачувані бюджетом на фінансування народного господарства, пов'язане передусім із здійсненням поставленого товаришем Сталіним найважливішого завдання — відбудувати зруйновану промисловість, сільське господарство і житлово-комунальне господарство у визволених районах.

На відбудову зруйнованого господарства великі кошти виділяються по союзному бюджету. По державному бюджету Союзу РСР передбачено витратити на відбудову гос-

подарства у визволених районах союзних республік близько 16 мільярдів карбованців. З цієї суми значні кошти призначено на відбудову Донбаса, промислових підприємств, радгоспів, МТС України.

Розмір видатків на фінансування народного господарства по державному бюджету Української РСР передусім обумовлений обсягом капітальних вкладень, відповідно до народногосподарського плану на 1944 рік.

Загальний розмір видатків на капітальні роботи визначено в сумі 683 мільйони 700 тисяч карбованців. В цю суму не входять спрямовувані на капітальне будівництво амортизаційні відрахування, нагромадження господарських організацій, а також внутрішні ресурси будівництва. Разом з власними коштами підприємств і організацій на капітальні роботи спрямовуються в 1944 році 820 мільйонів 300 тисяч карбованців.

По окремих галузях народного господарства видатки на капітальні роботи по державному бюджету Української РСР на 1944 рік розподілено так:

	(в млн. крб.)
Підприємства і організації республіканського підпорядкування	432,5
В тому числі:	
Промисловості	172,8
Сільського господарства.	46,0
Торгівлі	2,6
Комунального і житлового господарства	12,5
Житло-цивільного будівництва	170,0
Шляхового господарства	19,1
Підприємства і організації місцевого підпорядкування	251,2

Щоб забезпечити відновлення роботи підприємств та організацій і виконання завдань по виробництву у встановлений народногосподарським планом строк, республіканські установи і організації, а також Ради депутатів трудящих повинні ефективно використати кошти на капітальні вкладення.

Відповідно до обсягу виробництва, в 1944 році передбачається наділення власними оборотними коштами і приріст їх по підприємствах і організаціях в сумі 253 мільйони карбованців, в тому числі за рахунок державного бюджету 170 мільйонів 900 тисяч карбованців.

Режим економії у витрачанні матеріальних і грошових засобів вимагає від нас найсуворіше обчислити як наявні ресурси, так і шляхи їх використання. Трапляються випад-

ки, коли окремі керівники підприємств і організацій приберігають на «чорний» день зайві запаси, або такі, які зовсім непотрібні для виробництва. За останні роки значно прискорився оборот матеріальних цінностей у виробництві. Це дає змогу заощаджувати великі кошти на фінансуванні виробничої діяльності.

Отже, наркоматам і господарським організаціям, керівникам підприємств треба приділити особливу увагу використанню оборотних коштів, домагаючись прискорення їх обігу і вживаючи заходів, спрямованих на те, щоб матеріальні цінності були розподілені поміж окремими підприємствами доцільно, залежно від реальних потреб і виробничих планів.

Асигнування з державного бюджету 1944 року забезпечують відновлення роботи понад 1.200 підприємств республіканської і місцевої промисловості з випуском продукції в незмінних цінах на суму 329 мільонів 100 тисяч карбованців. В 1944 році буде в експлуатації 121 підприємство легкої промисловості, 380 харчової, 93 будівельної.

В галузі комунального господарства асигнування по державному бюджету забезпечують подачу в сіть 48 мільонів кубометрів води, 39 мільонів кіловатгодин електроенергії, перевозку трамваями 60 мільонів пасажирів.

Бюджетні асигнування дадуть можливість уже в 1944 році налагодити в широких масштабах випуск продукції промисловості і сільського господарства для потреб фронту, а також забезпечити виробництво товарів широкого вжитку для населення.

Повне виконання плану капітальних робіт, суворий режим у витрачанні бюджетних асигнувань дадуть нам можливість швидше відбудувати всі галузі народного господарства.

Фінансування соціально-культурних заходів

На соціально-культурні заходи по державному бюджету Української РСР на 1944 рік передбачено 1 мільярд 993 мільони 961 тисяча карбованців.

По окремих галузях ця сума розподіляється так:

	(в млн. крб.)
Освіта	1057,9
Охорона здоров'я	724,4
Фізична культура	2,3
Соціальне забезпечення	209,4
В тому числі:	
за рахунок коштів державного соціального страхування	175,0

Більше ніж половину всіх видатків за бюджетом 1944 року спрямовується на фінансування соціально-культурних заходів. Ці асигнування забезпечують відновлення роботи учбових закладів, політично-освітніх, наукових установ, медико-санітарної мережі.

На видатки по загальному навчанню спрямовується 580 мільйонів 400 тисяч карбованців. Видатки на утримання шкіл посідають одне з головних місць у плані фінансування освіти. Це дає можливість відновити роботу понад 10 тис. шкіл у містах і селах.

В 1944 році в школах навчатиметься 1 мільйон 676 тисяч учнів. В перші класи буде прийнято дітей більше, ніж у 1941 році.

На утримання дитячих садків у містах і селах передбачено по бюджету 20 мільйонів 200 тисяч крб. Ці кошти забезпечують утримання в дитячих садках 27.300 дітей, що дасть змогу багатьом жінкам працювати на виробництві.

Великі кошти передбачено по бюджету на утримання дитячих будинків і на заходи по боротьбі з дитячою безпритульністю. На ці дуже важливі установи і заходи по бюджету асигновано 109 мільйонів 800 тисяч карбованців.

Радянський уряд приділяє особливу увагу забезпеченню і вихованню дітей-сиріт, а також дітей, батьки яких перебувають в лавах Червоної Армії і ведуть боротьбу з ворогом. 10.200 дітей, батьки яких загинули на війні або перебувають в Червоній Армії та в партизанських загонах, виховуватимуться в спеціальних дитячих будинках, утворених відповідно до постанови Ради Народних Комісарів Союзу РСР і ЦК ВКП(б).

По бюджету 1944 року 17 мільйонів 400 тисяч карбованців виділяється на відновлення і подальше розгортання масово-політичної роботи. Ці асигнування забезпечують відновлення роботи 294 бібліотек, 252 клубів, 2 тис. хат-читалень.

Здійснювані і наступні роботи над відбудовуванням зруйнованого народного господарства гостро ставлять перед нами питання про підготовку і перепідготовку кадрів в різних галузях.

В 1944 році будуть продовжувати і відновлять роботу 38 вищих учбових закладів, 90 технікумів. В університетах і інститутах навчатиметься 25.650 студентів, а в технікумах 26.640. Курсами і семінарами буде охоплено 34.500 чоловік.

На установи і заходи підготовки і перепідготовки кадрів по бюджету передбачено 159 мільйонів 500 тисяч карбованців.

Видатки на науково-дослідну роботу по бюджету обчислено в сумі 65 мільйонів 400 тисяч карбованців, з них по Академії наук Української РСР 24 мільйони карбованців.

На фінансування мистецтва асигнується 20 мільйонів 200 тисяч карбованців. Вже повернулися з евакуації і відновили роботу на Україні ряд театрів. Державний бюджет забезпечує роботу театрів, що повернулися у визволені області, і тих, що незабаром повернуться.

Бюджетні асигнування на охорону здоров'я визначені на 1944 рік в сумі 724 мільйони 400 тисяч карбованців. Ці асигнування дають можливість забезпечити відновлення діяльності медично-санітарної мережі, зруйнованої за час окупації. На 1 січня 1944 року вже було в лікарнях 33.197 ліжок, на кінець року кількість ліжок в лікарнях становитиме 43.040.

Відбудовується і поширюється амбулаторна мережа. На 1 січня 1944 року в поліклініках і амбулаторіях у нас було 5.017 лікарів, а на кінець року буде 7.295.

Значні кошти асигновано по бюджету на фінансування закладів охорони материнства і дитинства. В 1944 році в яслах буде 39 тис. ліжок.

Асигнування на соціальне забезпечення визначено по бюджету в сумі 209 мільйонів 400 тисяч карбованців. Будуть організовані для інвалідів Вітчизняної війни будинки, трудпрофілакторії та профтехшколи, передбачено сплату пенсій інвалідам праці і родинам, що втратили годувальників.

Повсякденне піклування про родини військовослужбовців не обмежене лише призначенням пенсій і різних пільг. В цій справі, якій особливу увагу приділяє особисто товариш Сталін, значне місце посідає матеріальне і побутове влаштування родин військовослужбовців.

За державним бюджетом передбачено на капітальні роботи по відбудуванню соціально-культурних установ близько 100 мільйонів карбованців.

Перед республіканськими і місцевими органами стоїть завдання за найкоротший строк ліквідувати наслідки хазяйнування німців та їх угорсько-румунських підсобників, знову відродити шасливе і радісне життя на нашій землі.

Видатки на управління

Видатки на утримання органів державного управління на 1944 рік визначені в сумі 477 мільйонів 417 тисяч карбованців, в тому числі по республіканському бюджету 242 мільйони 118 тисяч карбованців і по місцевих бюджетах 235 мільйонів 299 тисяч карбованців.

Видатки на управління обчислено з додержанням потрібної економії державних коштів. При цьому, по республіканських і місцевих установах прийнято до уваги поступовість комплектування штатів.

Нагромадження державних підприємств і організацій

Нагромадження державних підприємств і організацій як у довоєнних бюджетах нашої країни, так і в бюджеті на 1944 рік, є основним джерелом коштів, спрямовуваних на фінансування господарства і на соціально-культурні заходи. Однак, державний бюджет на 1944 рік має в собі деякі особливості щодо акумуляції коштів соціалістичного господарства.

Уряд Союзу РСР надав ряд пільг деяким підприємствам районів, визволених від німецької окупації. Постановою Ради Народних Комісарів Союзу РСР від 6 березня 1943 року державні підприємства обласної, міської і районної промисловості, промислової кооперації і кооперації інвалідів, а також підприємства споживчої кооперації, що працюють на місцевій сировині і відходах, звільнено на два роки від сплати податку з обороту і прибуткового податку. Вони не сплачують відрахувань від нагромаджень. Підприємства по наданню послуг звільнено на один рік з дня відбудови або організації від сплати в бюджет відрахувань від нагромаджень або прибуткового податку і від податку з нетоварних операцій.

Як у 1943, так і в 1944 році звільнено від сплати прибуткового податку колгоспи.

Пільги, що їх надає Радянський Уряд, є виявом піклування про швидку відбудову господарства, найскорше задоволення потреб населення товарами широкого вжитку.

Особливість державного бюджету 1944 року у порівнянні з довоєнним полягає в зміні взаємовідносин з народним господарством. В 1944 році будуть покладені лише початкові економічні передумови для створення нагромаджень, що виникнуть у подальшому. Це впливає на розмір платежів підприємств і організацій в бюджет 1944 року.

Платежі по податку з обороту визначено на 1944 рік в сумі 2 мільярди 986 мільонів карбованців. Від цієї суми до державного бюджету Української РСР відраховується 1 мільярд 500 мільонів 872 тисячі карбованців, в тому числі до республіканського бюджету 714 мільонів 317 тисяч карбованців і до місцевих бюджетів 786 мільонів 555 тисяч карбованців.

Ми працюємо, коли навколо нас бушує не на життя, а на смерть вогонь війни з заклятим ворогом. Отже, ми повинні в тилу подвоїти, потроїти зусилля, щоб з честю, як воїни на фронті, виконати свої обов'язки перед Батьківщиною.

В 1943 році багато підприємств і організацій виконали встановлені для них плани. Досягнуто певних успіхів у відбудові підприємств і організацій. Набуто досвід, закладено основи для подальшого поширення промислового і торговельного апарату, для зростання обсягу виробництва у всіх галузях промисловості і зокрема виробництва товарів широкого вжитку.

Поряд з тим, вирішальним фактором подальших успіхів виконання плану капітальних вкладень і збільшення обсягу виробництва є високий рівень продуктивності праці.

Великі можливості для збільшення обсягу промислової продукції ми маємо в місцевій промисловості і промисловій кооперації.

Потрібна ініціатива і активність місцевих організацій, щоб ці галузі промисловості якнайскорше дали фронту і населенню додаткову продукцію.

Щоб виконати фінансові плани підприємств і організацій, треба забезпечити виконання кількісних і якісних показників, треба забезпечити найсуворіший режим економії.

Радянський уряд завжди плямував безгосподарність і марнотратство, як явища, несумісні з плановим господарством, і пильно стежив за додержанням господарськими організаціями і підприємствами економії матеріальних і грошових ресурсів, за додержанням встановлених норм собівартості продукції і збільшенням нагромаджень.

Щоб правильно керувати роботою підприємства, треба знати фактичні витрати на одиницю виробу по основних елементах собівартості — заробітна плата, вартість сировини, палива і електроенергії, амортизаційні нарахування, адміністративно-управлінські витрати — і спрямовувати економічну сторону діяльності підприємства так, щоб плани по собівартості і по нагромадженнях безумовно виконувались.

В умовах воєнного часу, при величезних масштабах воєнних витрат, боротьба за найсуворіший режим економії набуває виняткового значення.

Багато керівників підприємств і організацій уважно ставляться до своїх обов'язків і добилися успіхів.

На заводі, де директором тов. Кисіль, зараз же

після визволення міста були розгорнуті широким фронтом роботи над відбудовою і налагодженням виробництва.

Цей завод розпочав виробничу роботу на початку листопада 1943 року, до кінця року виконав план по виробництву найважливіших деталей, за особливим завданням, на 168 процентів.

Завод, де директором тов. Тенета, освоїв за короткий строк нове виробництво і кожного місяця перевиконує виробничі плани. Приклад високої оперативності, справжнього вміння поставити роботу як слід подає місцева промисловість Ворошиловградської області (зав. облмісцевпрому тов. Праведников). Місцева промисловість Ворошиловградської області на кінець IV кварталу піднесла середньомісячний випуск продукції своїх підприємств до довоєнного рівня і перевиконала план IV кварталу по продукції. Кількість організованих в області майстерень побутового обслуговування населення вже перевищує довоєнну.

Однак, не всі керівники підприємств і організацій ідуть таким шляхом.

Є приклади, коли окремі керівники підприємств не вважають, що встановлені виробничі плани обов'язкові, не додержуються норм собівартості і припускають великі перевитрати по виробництву. Ці керівники часто вдаються до приватного ринку і сплачують високі ціни за сировину і напівфабрикати, припускають великі перевитрати по фонду заробітної плати. Завод, де директором тов. Федоров, на протязі кількох місяців не спромігся освоїти виробництво запасних частин для тракторів. Можна уявити собі, як тут налагоджено фінансове господарство.

Харківський облмісцевпром систематично не виконує виробничих планів — у жовтні випуск продукції становив 48 процентів завдання, в листопаді — 33. Рівень виробництва місцевої промисловості по Харківській області низький.

Уважне ставлення до питань економіки є основною передумовою успішного керування підприємством. Неможливо вивчати економіку підприємства без правильно налагодженого обліку.

Неналагодженість обліку не дає директорів підприємства можливості правильно і повністю використати наявні ресурси, забезпечити безперервний процес виробництва і добитися прибуткової роботи підприємства.

Рада Народних Комісарів Української РСР ухвалила ряд постанов про облік і звітність в установах, підприєм-

ствах і організаціях, що відновлюють свою роботу. Однак, не скрізь наведено потрібний порядок. На деяких підприємствах не проведено інвентаризації майна і матеріальних цінностей, облік не налагоджено, звітність складається недбайливо, з грубим порушенням встановлених строків. Більшість підприємств Наркомтекстильпрому Української РСР до цього часу не склала вступних балансів.

Те, що облік іноді перебуває в неохайному стані, пояснюється здебільшого недооцінкою з боку керівників підприємств і організацій ролі облікового апарату. Головні і старші бухгалтери не є для таких керівників помічниками в керуванні фінансовим господарством. Ось чому часто густо обліковий апарат ігнорується, кваліфікованими кадрами не укомплектований.

Треба господарським керівникам приділяти більше уваги облікові та звітності і забезпечити на цій ділянці належний порядок.

Надходження коштів населення

Важливим прибутковим джерелом державного бюджету є надходження коштів населення. Воєнні витрати і потреба вкладати великі кошти на відбудову і розвиток народного господарства посилили значення платежів населення.

За постановою уряду Союзу РСР населенню у визволених від німецької окупації районах надано, крім пільг, встановлених за основними законами, ряд додаткових пільг. Скасовано недоплати по податках, що утворились до окупації. Міським і районним Радам депутатів трудящих надано право повністю або частково звільняти від сплати державних і місцевих податків родини військовослужбовців і партизанів, а також господарства, що потерпіли від німецьких загарбників.

По державному бюджету на 1944 рік надходження податків з населення обчислено в сумі 198 мільонів 926 тисяч карбованців. Правильне стягання цих прибутків має велике державне значення. Робота по стягнанню прибутків охоплює широкі верстви населення міста і села. Треба не лише охотити всіх платників і правильно нарахувати податки, але й забезпечити повне надання встановлених законами пільг родинам військовослужбовців та інвалідам Вітчизняної війни, а також потерпілим від німецької окупації. Ось чому місцеві Ради депутатів трудящих та фінансові органи повинні приділити максимальну увагу справі стягання податків.

В прибутках державного бюджету значне місце посідають державні позики. Успішна реалізація державних позик завжди демонструє відданість нашого народу Радянській Батьківщині.

Не так давно робітники, колгоспники і інтелігенція України на знак глибокої подяки Червоній Армії за визволення від німецького рабства, на знак вірності Радянській Соціалістичній Батьківщині вирішили внести особисті кошти до фонду Червоної Армії. За короткий час трудящі України внесли понад 400 мільонів карбованців. Це є демонстрація глибокого патріотизму українського народу і любові до своєї рідної землі. Минулого року населення України сплатило по Другій Военній позиції 142 мільони 484 тисячі карбованців, що значно перебільшило бюджетні розрахунки.

В січні місяці передплата по позиції від колгоспників перебільшила майже у вісім разів бюджетні розрахунки на весь перший квартал 1944 року.

Враховуючи прагнення нашого народу дати з своїх заощаджень потрібні Батьківщині кошти на розгром заклятого ворога, надходження від передплати по державній позиції на 1944 рік обчислено в сумі 1 мільярд 326 мільонів 345 тисяч карбованців, при чому з цієї суми до місцевих бюджетів відраховується 198 мільонів 945 тисяч карбованців.

Місцеві бюджети

Місцеві бюджети на 1944 рік визначено в сумі 2 мільярди 103 мільони 359 тисяч карбованців.

По окремих областях і місту Києву місцеві бюджети обчислено в таких сумах:

	(в млн. крб.)
	1944 рік
Області	
1. Ворошиловградська	236,8
2. Харківська	326,1
3. Сталінська	366,7
4. Полтавська	228,9
5. Сумська	184,0
6. Чернігівська	195,5
7. Дніпропетровська	225,7
8. Запорізька	169,3
9. Київська	84,0
10. місто Київ	86,3
Разом	2103,4

Обсяги місцевих бюджетів окремих областей на 1944 рік у порівнянні з бюджетом на 1941 рік до певної міри залежать від уже проведеної в 1943 році відбудовчої роботи. Процеси відбудовчої роботи по окремих областях набувають в 1944 році певних темпів залежно ще й від стану господарства після визволення. Обсяги бюджетів Ворошиловградської, Харківської, Сталінської, Полтавської, Сумської і Чернігівської областей, які були визволені в першому півріччі і третьому кварталі 1943 року, більш наближаються до обсягу бюджетів 1941 року.

Відновлення місцевих бюджетів Дніпропетровської і Запорізької областей, що пізніше скинули фашистське ярмо, провадиться повільніше.

Щодо Київської області, на території якої ще й цими днями точилися запеклі переможні бої, а також м. Києва, — бюджет на 1944 рік відбиває лише частину потреб.

Рада Народних Комісарів Української РСР вносить на затвердження сесії пропозицію — окремо обчислити видатки по Київській області і м. Києву на 1944 рік і прийняти їх відповідним порядком у найближчий час.

65,4 процента видатків місцевих бюджетів виділяється на соціально-культурні заходи. На народну освіту по місцевих бюджетах асигнується 820 мільонів 828 тисяч карбованців, на охорону здоров'я — 488 мільонів 506 тисяч карбованців.

По місцевих бюджетах на 1944 рік передбачаються значні асигнування на фінансування народного господарства — 369 мільонів 233 тисячі карбованців. На фінансування промисловості спрямовується 45 мільонів 669 тисяч карбованців, на фінансування сільського господарства — 58 мільонів 344 тисячі карбованців, на фінансування комунального і житлового господарства — 201 мільон 349 тисяч карбованців, на фінансування торгівлі — 38 мільонів 341 тисячу карбованців.

Видатки на капітальні вкладення по місцевих бюджетах обчислено в сумі 289 мільонів 644 тисячі карбованців.

Для того, щоб забезпечити більш рівномірне надходження прибутків по місцевих бюджетах, постановою Ради Народних Комісарів Української РСР зменшено відрахування від надходжень по позиці з 25 до 15 процентів, відрахування до місцевих бюджетів від надходжень прибуткового податку з населення знижено з 25 до 10 процентів. Водночас збільшено розмір відрахувань від податку з обороту з 15 до 26,1 процента.

Власні прибутки місцевих бюджетів разом з передава-

ними з республіканського бюджету відрахуваннями не покривають обчислених видатків. На покриття видатків місцевих бюджетів 1944 року виділяється дотація в сумі 350 мільонів 150 тисяч карбованців.

Відновлення місцевих бюджетів у визволених районах — дуже складна робота. Перед нами стоїть завдання залучення до бюджетної системи всіх ланок, аж до сільського бюджету, тисячі установ і організацій. Потрібно відновити організуючу роль обласних, міських, районних, сільських і селищних бюджетів. Щоб усе це здійснити, потрібно добрати кадри, сміливо висувати на керівну фінансову роботу відданих Батьківщині радянських людей, повсякденно дбати про підготовку нових кадрів.

Фінансові органи потребують уваги і допомоги від місцевих Рад. На них покладено найвідповідальніші обов'язки здійснювати відповідно до діючих законів і за директивами керівних органів контроль карбованцем господарської діяльності установ і організацій, організувати і провадити мобілізацію коштів на фінансування оборони, народного господарства і соціально-культурних установ, розробляти і виконувати бюджет, забезпечувати потрібну постановку в підприємствах і установах обліку і звітності.

Перед місцевими Радами депутатів трудящих стоїть завдання — забезпечити відновлення у визволених районах місцевих бюджетів всіх ланок, запровадити в роботі систематичну перевірку виконання.

Товариші депутати!

Державний бюджет Української РСР, що його подано на ваш розгляд та затвердження, відбиває основні завдання, які стоять перед нашою країною.

Червона Армія крок за кроком визволяє священні землі України від окупантів. Десятки німецьких дивізій розбито на українській землі. Розгром німців триває.

Наші брати і сестри в Миколаєві, Одесі, Львові, Чернівцях та інших західних областях України знають, що скоро настане час їх визволення. Україна була, є і буде радянською, невід'ємною складовою частиною великого Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

Український народ, керований соратником великого Сталіна — Микитою Сергійовичем Хрущовим, виконає свій обов'язок у війні проти ненависного ворога.

У священній Вітчизняній війні народи Союзу Радянських Соціалістичних Республік завоюють повну перемогу під проводом Верховного Головнокомандуючого Маршала Радянського Союзу великого Сталіна. (Оплески).

Державна історична
БІБЛІОТЕКА УРСР,

89-9 7 2545

Відповідальний за випуск М. Ляхович

**Г. Л. Сахновский.— О государственном бюджете Украинской
Советской Социалистической Республики на 1944 год.**

(На украинском языке)

БФ 00430. 1 друк. арк. В одному друк. арк. 40.000 зм.
Підписано до друку 7/IV 1944 р. Тираж. 20.000.

Надруковано з готових матриць видавництва „Радянська Україна”
Зам. 534. Харків, друкарня ім. Фрунзе

44-58

Ціна 25 коп.

НІБУ